



Bruksela, dnia 24 marca 2013 r.

KANCELARIA SENATU

Przedstawiciel Kancelarii Senatu
przy Unii Europejskiej

Sprawozdanie nr 30/2013

**Sprawozdanie nt. propozycji Komisji Europejskiej dotyczącej
realizacji inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych**

Bruksela, 12 marca 2013 r.

Komisja Europejska zaproponowała w dniu 12 marca br. zasady operacyjne pozwalające na realizację inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych, mającej na celu zwalczanie bezrobocia wśród młodzieży. Inicjatywa ta została zaproponowana na posiedzeniu Rady Europejskiej w dniach 7-8 lutego 2013 r., a jej budżet na lata 2014-2020 wynosi 6 mld euro.

László Andor, komisarz ds. zatrudnienia, spraw społecznych i włączenia społecznego, powiedział: „W następstwie silnego politycznego sygnału ze strony Rady Europejskiej, dotyczącego wsparcia dla gwarancji na rzecz młodzieży i innych środków mających na celu rozwiązanie problemu rekordowego poziomu bezrobocia wśród młodzieży, Komisja zaproponowała konkretny wniosek, który umożliwi państwom członkowskim korzystanie z zasobów niezwłocznie po wejściu w życie nowych ram budżetowych na lata 2014-2020.”

Inicjatywa na rzecz zatrudnienia ludzi młodych będzie wspierać zwłaszcza młodych ludzi, którzy nie kształcą się, nie pracują ani nie szkolą zawodowo (młodzież NEET - No Education, Employment, Training) w unijnych regionach, w których stopa bezrobocia wśród młodzieży w 2012 r. przekroczyła 25%. Inicjatywa skupiałaby się na integracji tej młodzieży na rynku pracy.

Fundusze w ramach tej inicjatywy zostałyby zatem przeznaczone na ułatwienie i przyspieszenie działań określonych w grudniu 2012 r. w pakiecie na rzecz zatrudnienia młodzieży. Fundusze te będą w szczególności dostępne dla państw członkowskich w celu finansowania działań mających na celu wdrożenie w kwalifikujących się regionach zalecenia w sprawie gwarancji dla młodzieży, które zostało wydane na posiedzeniu ministrów ds. zatrudnienia i spraw społecznych UE w dniu 28 lutego. W ramach gwarancji dla młodzieży

państwa członkowskie powinny wprowadzić środki mające na celu zapewnienie, by młodzież do 25 roku życia miała dostęp do dobrych jakościowo ofert pracy, kształcenia ustawicznego, przygotowania zawodowego lub staży w ciągu czterech miesięcy od opuszczenia szkoły lub uzyskania statusu osoby bezrobotnej.

Inicjatywa na rzecz zatrudnienia ludzi młodych będzie miała charakter uzupełniający w stosunku do innych projektów realizowanych na poziomie krajowym, w tym projektów wspieranych z Europejskiego Funduszu Społecznego, a jej celem będzie tworzenie lub wdrażanie programów gwarancji dla młodzieży, takich jak reforma odpowiednich instytucji i usług.

W ramach przewidzianych na ten cel funduszy 3 mld euro będzie pochodzić ze specjalnej pozycji budżetowej przeznaczonej na zatrudnienie ludzi młodych; kwota ta zostanie uzupełniona o co najmniej 3 mld euro z Europejskiego Funduszu Społecznego. Z powodu obecnej trudnej sytuacji budżetowej państw członkowskich wynikającej z kryzysu gospodarczego, jedynie wkład z Europejskiego Funduszu Społecznego wymagałby uzupełnienia o dodatkowe środki pochodzące z wkładu własnego państw członkowskich.

- **Kontekst**

Młodzi ludzie zostali szczególnie dotknięci kryzysem gospodarczym. W styczniu 2013 r. stopa bezrobocia wśród młodzieży w UE była ponad dwukrotnie wyższa od stopy bezrobocia wśród dorosłych i wynosiła 23,6 %. W Unii Europejskiej 7,5 mln młodych ludzi (w wieku od 15 do 24 lat) to młodzi ludzie, którzy nie kształcą się, nie pracują ani nie szkolą zawodowo. Bezrobocie wśród młodzieży jest szczególnie duże w niektórych regionach. Nie jest to wyłącznie problem osób, których dotyczy on bezpośrednio, zjawisko to stanowi także poważne zagrożenie dla spójności społecznej w UE i może mieć długoterminowy negatywny wpływ na potencjał gospodarczy i konkurencyjność Europy.

W dniu 5 grudnia 2012 r. Komisja przyjęła pakiet na rzecz zatrudnienia młodzieży w celu zwalczania niedopuszczalnie wysokiego bezrobocia wśród młodzieży. Zawiera on wniosek dotyczący zalecenia Rady w sprawie ustanowienia gwarancji dla młodzieży, rozpoczyna drugi etap konsultacji z partnerami społecznymi w sprawie ram jakości dla staży, zapowiada europejski sojusz na rzecz przygotowania zawodowego i przedstawia sposoby służące zmniejszaniu przeszkód dla mobilności młodych ludzi.

Tworzenie miejsc pracy dla młodzieży jest kluczowym celem polityki spójności wspieranej zarówno przez Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, jak i Europejski Fundusz Społeczny. Na posiedzeniu w dniach 7-8 lutego 2013 r. Rada postanowiła o podjęciu kolejnego kroku w kierunku zwalczania **bezrobocia** wśród młodych ludzi, jakim jest wniosek w sprawie inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych.

- **Dodatkowe informacje**

Komunikat: **Inicjatywa na rzecz zatrudnienia ludzi młodych** - COM (2013) 144:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2013:0144:FIN:PL:PDF>

Komunikat: **W kierunku ram jakości dla staży. Drugi etap konsultacji z partnerami społecznymi na szczeblu europejskim na podstawie art. 154 TFUE** - COM(2012) 728:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2012:0728:FIN:PL:PDF>

Wniosek: Zalecenie Rady w sprawie ustanowienia gwarancji dla młodzieży - COM (2012)

729: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2012:0729:FIN:PL:PDF>

Strona poświęcona zatrudnieniu młodzieży:

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1036&langId=pl>

Strona internetowa komisarza László Andora:

http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/andor/index_en.htm

Opracowała:

Dr Magdalena Skulimowska¹

¹ Na podstawie informacji Komisji Europejskiej.



Strasburg, dnia 12.3.2013
COM(2013) 144 final

**KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY,
EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU
REGIONÓW**

Inicjatywa na rzecz zatrudnienia ludzi młodych

**KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY,
EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU
REGIONÓW**

Inicjatywa na rzecz zatrudnienia ludzi młodych

Wprowadzenie

Kryzys gospodarczy ma szczególnie poważne skutki dla ludzi młodych: w styczniu 2013 r. stopa bezrobocia wśród młodzieży wyniosła w UE 23,6 % i była tym samym ponad dwukrotnie wyższa niż analogiczny wskaźnik dla dorosłych, a oznak poprawy sytuacji nie widać. Łącznie 7,5 mln Europejczyków w wieku od 15 do 24 lat nie ma zatrudnienia ani nie uczestniczy w kształceniu czy szkoleniu.

Szczególnie trudna sytuacja panuje w niektórych państwach członkowskich i w niektórych regionach. Stanowi to poważne zagrożenie dla spójności społecznej w UE, stwarzając przy tym ryzyko długoterminowego negatywnego wpływu na potencjał gospodarczy i konkurencyjność. Instytucje UE, rządy państw członkowskich, przedsiębiorstwa i partnerzy społeczni na wszystkich szczeblach powinni dołożyć wszelkich starań, by uniknąć zjawiska „straconego pokolenia”.

Aby walczyć z niedopuszczalnie wysokim poziomem bezrobocia wśród młodzieży, Komisja przyjęła w dniu 5 grudnia 2012 r. pakiet legislacyjny dotyczący zatrudnienia młodzieży. Zawiera on wniosek dotyczący zalecenia Rady w sprawie ustanowienia gwarancji dla młodzieży¹ i inicjuje drugi etap konsultacji z partnerami społecznymi dotyczących ram jakości dla staży²; ponadto zapowiada się w nim europejski sojusz na rzecz przygotowania zawodowego oraz przedstawia się sposoby usuwania przeszkód dla mobilności młodych ludzi³.

Fundusze strukturalne UE wnoszą już istotny wkład w trwającą walkę z bezrobociem wśród młodych ludzi, w szczególności poprzez zespoły zadaniowe ustanowione w ramach inicjatywy „Szanse dla młodzieży” przyjętej w grudniu 2011 r.⁴

¹ COM(2012) 729 final.

² COM(2012) 728 final.

³ COM(2012) 727 final.

⁴ COM(2011) 933 final.

Rada Europejska na posiedzeniu w dniach 7–8 lutego 2013 r. przypomniała o znaczącym wsparciu udzielanym już przez UE. Uznając szczególnie trudną sytuację młodych ludzi w niektórych regionach, Rada Europejska zaproponowała Inicjatywę na rzecz zatrudnienia ludzi młodych z budżetem w wysokości 6 mld EUR rozłożonym na siedem najbliższych lat (2014–2020), otwartą na wszystkie regiony, w których poziom bezrobocia wśród młodych ludzi przekracza 25 %.

Inicjatywa ta będzie finansowana z poddziału dotyczącego polityki spójności w wysokości 3 mld EUR pochodzących z celowych inwestycji z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) oraz 3 mld EUR pochodzących ze specjalnej pozycji w budżecie.

Aby można było stworzyć wszystkie niezbędne warunki dla szybkiej realizacji wspomnianej inicjatywy, Komisja przedstawia poniżej kluczowe parametry, jakie zaproponowała w odniesieniu do inicjatywy, oraz omawia wnioski dotyczące wprowadzenia odpowiednich zmian do rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów (RWP), obejmujących europejskie fundusze strukturalne i inwestycyjne, oraz do rozporządzenia w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego, które są obecnie przedmiotem dyskusji między Parlamentem Europejskim a Radą.

Wprowadzenie w życie Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych

Poprzez intensyfikację i przyspieszenie realizacji działań wspieranych przez środki finansowe z EFS Inicjatywa na rzecz zatrudnienia ludzi młodych powinna wesprzeć wdrażanie ważnych inicjatyw Komisji w kwalifikujących się regionach, tj. pakiet na rzecz zatrudnienia młodzieży, a w szczególności zalecenie Rady w sprawie ustanowienia gwarancji dla młodzieży, uzgodnione politycznie przez Radę w dniu 28 lutego 2013 r., którego celem jest zapewnienie wszystkim młodym ludziom w wieku od 15 do 24 lat, którzy nie mają zatrudnienia ani nie uczestniczą w kształceniu lub szkoleniu (tzw. młodzież NEET), dobrej jakości oferty zatrudnienia, dalszego kształcenia, przyuczenia do zawodu lub stażu w ciągu czterech miesięcy od zakończenia kształcenia formalnego lub utraty pracy.

Konkretne środki zostaną uzgodnione między Komisją a państwami członkowskimi w ramach procesu programowania polityki spójności, ale wszystkie działania wspierane w ramach tej inicjatywy skierowane będą nie do systemów czy struktur, a do indywidualnych osób niemających zatrudnienia ani nieuczestniczących w kształceniu lub szkoleniu. Inicjatywa na rzecz zatrudnienia ludzi młodych będzie miała zatem charakter uzupełniający w stosunku do

działań podejmowanych na poziomie krajowym, w tym tych wspieranych z EFS, mając na celu utworzenie lub realizację programów gwarancji dla młodzieży. Aby osiągnąć tę komplementarność, realizacja inicjatywy powinna zostać w pełni włączona do programowania EFS w ramach priorytetu inwestycyjnego dotyczącego wspierania trwałej integracji na rynku pracy ludzi młodych niemających zatrudnienia ani nieuczestniczących w kształceniu lub szkoleniu. W stosownych przypadkach państwa członkowskie powinny mieć prawo i powinno się je zachęcać w ramach inicjatywy do przeznaczania na rozwiązywanie problemu bezrobocia i bierności zawodowej wśród ludzi młodych większej sumy środków z EFS niż minimalna kwota 3 mld EUR wymagana jako współfinansowanie konkretnego przydziału środków na inicjatywę.

Inwestycje wspierane przez inicjatywę powinny być zdecydowanie zorientowane na szybkie osiągnięcie konkretnych wyników. Dlatego też aby uzyskać wymierny wpływ inicjatywy na wczesnym etapie jej realizacji, Komisja proponuje priorytetowe jej potraktowanie na wstępnym etapie, w szczególności poprzez nieobejmowanie jej mechanizmem rezerwy na wykonanie. Komisja będzie również zachęcać państwa członkowskie do korzystania z nowego instrumentu wspólnych planów działania zaproponowanego na okres programowania 2014–2020 jako sposób na uproszczenie wdrażania i skoncentrowanie się na wynikach. W celu uniknięcia sytuacji, w której ograniczenia budżetowe stałyby się przeszkodą na drodze do sprawnego wdrożenia inicjatywy, proponuje się, by współfinansowany ze środków krajowych był wyłącznie wkład z EFS.

Realizacja inicjatywy powinna opierać się na kompleksowej strategii umożliwiającej osiągnięcie celów pakietu na rzecz zatrudnienia młodzieży oraz utworzenie gwarancji dla młodzieży zgodnie z zaleceniem Rady. Jak opisano w zaleceniu Rady, państwa członkowskie będą opracowywać programy zgodnie ze swoimi krajowymi, regionalnymi i lokalnymi uwarunkowaniami, biorąc pod uwagę takie aspekty, jak fakt, że młodzi ludzie nie stanowią grupy jednorodnej, a także zasadę obopólnych obowiązków oraz potrzebę ograniczenia ryzyka cyklicznej bierności zawodowej. Zastosowanie powinna mieć zasada warunkowości makroekonomicznej. Przy uwzględnianiu sytuacji gospodarczej i społecznej w danym państwie członkowskim należy zwrócić uwagę na sytuację na rynku pracy i perspektywę młodych ludzi.

Na poziomie państw członkowskich programowanie inicjatywy będzie się odbywać w ramach EFS. Szczególne znaczenie dla zadbania o to, by wdrażanie inicjatywy było proste, a jej wkład mierzalny i dostrzegalny, będą miały szczegółowe przepisy dotyczące promocji,

monitorowania postępów i analizy wpływu, jak również zarządzania finansowego i sprawozdawczości w odniesieniu do inicjatywy.

W tym celu Komisja dokonuje zmiany swoich wniosków dotyczących rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów i rozporządzenia w sprawie EFS.

Podsumowanie

Wprowadzenie w życie gwarancji dla młodzieży wymaga dobrze ukierunkowanych inwestycji publicznych, które dodatkowo mogą być znacząco wspierane z EFS. Inicjatywa na rzecz zatrudnienia ludzi młodych powinna wzmocnić niezbędne wsparcie z EFS dla inwestycji w kapitał ludzki, do których wzywa Rada Europejska. W związku z tym Komisja podtrzymuje swoją propozycję ustanowienia minimalnego udziału EFS, by dzięki temu zapewnić wzrost udziału EFS w zasobach polityki spójności UE z obecnych 22 % do co najmniej 25 %.